

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар

(Орындау алгоритмі қолдануымен)

Мамандық: 6В10101 «Жалпы медицина»
Пән: «Жедел медициналық көмек- 1, 2»
Курс: 5
Кафедра: Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі
Құрастырушы: Юнусметов Э.Ш.





«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы

044-57/19 ()

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар

8 беттің 2беті

Кафедра мәжілісінде қарастырылған.

Нағтама № 4 « 28 » 11 2022 ж.

Кафедра меңгерушісі, м.ғ.к., доцент  Сейдахметова А.А.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		8 беттің 3беті

1. Клиникалық дағды аталуы: Геймлих әдісін жүргізу алгоритмі.

2. Оқыту мақсаты: Жедел тыныс жетіспеушілігі кезінде алғашқы дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсету дағдыларын бекіту.

3. Алдын ала инструктаж бен манекенде дағдыны көрсетуге арналған уақыт: 7 мин.

4. Дағдыны игеруге арналған уақыт: 30 мин.

5. Дағдыны игеруге арналған қажетті теориялық білімдер:

Базалық білімі бойынша:

- Геймлих әдісін жүргізуге көрсеткіштер және қарсы көрсеткіштер;
- тыныс жолдарының бөгде заттармен бітелу себептері және механизмі;
- науқастың жасына және дене бітіміне байланысты Геймлих әдісін орындау техникасы;
- Геймлих әдісін жүргізуден кейін болатын асқынулар;
- жіті тыныс жетіспеушілігі кезінде қолданылатын дәрілік заттар және оларды науқасқа қолдану әдістері

Қажетті клиникалық дағдылар:

- тыныс алу жолдарындағы бөгде затты шығару әдістерін үйрену;
- Геймлих әдісін жүргізу техникасын үйрену;
- клиникалық жағдайдың күрт өзгеруіне байланысты тактиканы үйрену;

6. Тренажер, симулятор, манекен, моделдер тізімі: Геймлих әдісін бойынша дағдыларды үйренуге арналған тренажер.

7. Медициналық құралдар мен жабдықтар тізімі: фонендоскоп, медициналық қолғап, бинттер (орташа), медициналық мақта, қолданылған заттарға арналған пакет.

8. Дағдыны орындау алгоритмі

№	Қадамдық әрекеттер	Орындалуы		
		Иә	Жоқ	Ескерту
1	Тыныс жолдары орташа бітелгенде науқастан жөтелуді сұрау. Басқа ешқандай іс- әрекет жасау қажет.			
2	Тыныс жолдары ауыр дәрежеде бітелгенде бөгде затты шығаруға шараларды бастау қажет. Ол үшін науқастан артқа және бүйіріне тұру керек.			
3	Бөгде зат тыныс жолдарына терең түспеуі үшін науқастың кеуде қуысын бір қолмен ұстап, бір қолмен оны алға қарай еңкейту.			
4	Алақанның негізімен жауарын аралығына 5 рет соққылау қажет.			
5	Әрбір соққылаудан соң обструкция дәрежесін тексеру қажет.			
6	Егер де 5 соққылаудан соң обструкция басылмаса- келесідей 5 рет іш аймағын басу қажет: науқастың артына тұрыңыз, екі қолыңызбен іштің жоғарғы бөлігі деңгейінде ұстаңыз.			

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		8 беттің 4беті

7	Алдына еңкейту қажет. Жұдырықты кіндік және төстің семсер тәрізді өсіндісі арасына қойыңыз.			
8	Басқа қолыңызбен жұдырықты ұстаңыз және дереу жоғары және ішке қарай бағытта науқастың ішін басыңыз.			
9	Егер де бөгде затты алып тастау мүмкін болмаса, арқасына 5 рет соққылаумен Геймлих әдісін ауыстыра отырып бөгде затты шығару әрекетін жалғастырыңыз.			
10	Егер науқас есін жоғалтса – жүрек- өкпе реанимациясын бастаңыз.			

9. Тапсырмалар:

- Науқастың жағдайын анықтау және сәйкес Геймлих әдісін таңдау.
- Геймлих әдісін жасау.

10. Сабақ тақырыбы бойынша бағалауға арналған материалдар:

Тест сұрақтары:

1. Геймлих әдісі - бұл:

- A. «құрсақтық басу» әдісі
- B. жүрекке жабық массажбен өкпенің жасанды вентиляциясының қосарлануы
- C. ауа өткізгіш енгізу
- D. басын шалқайту және ауызды ашу
- E. кеңірдектің интубациясын жасау

2. Геймлих әдісі жедел көмек көрсету үшін қолданылады:

- A. омыртқа жарақатында
- B. инспираторлық ентігуде
- C. астматикалық статуста
- D. анафилактикалық шокта
- E. жоғары тыныс алу жолдарына бөгде зат түскенде

3. Бөгде заттың түсуімен шақырылған тыныс алу жолдары өткізгіштігі бұзылысының белгісі болып табылады:

- A. тыныс алу жолдарындағы бөгде затқа шағымдану
- B. тыныстың қиындауы немесе болмауы, жағдайды түсіндіре алмау, беттің көгеруі
- C. мойынды ұстау, жөтел, көмек сұрау
- D. қатты жөтел, сөйлеуге әрекет жасау
- E. аускультацияда кіші көпіршікті сырылдардың анықталуы

4. Бөгде заттың түсуімен шақырылған тыныс алу жолдары өткізгіштігі орташа бұзылысындағы науқастың іс- әрекеті:

- A. дем ала алмау немесе тыныстың айқын қиындауы
- B. тыныс алу жолдарындағы бөгде затқа шағымданады
- C. мойнын ұстайды, сөйлей алмайды, тек қана басын иеді
- D. мойнын ұстайды, жөтеледі, көмек сұрайды
- E. қатты жөтеледі, сөйлеуге әрекет жасайды

5. Тыныс жеткіліксіздігінің белгісі болып табылады, МЫНАДАН БАСҚА:

- A. тыныс алғандағы қалыпты емес дыбыстар, ысқырықты сырылдар



- В. бастың айналуы және тері түсінің өзгеруі (бозару, көгеру)
 С. тыныс алудың болмауы
 D. құрысулық тыныс, сирек немесе жиі тыныс
 E. аускультацияда кіші көпіршікті сырылдар
6. Тыныс алу жолдарының толық жабылу белгісі:
 A. тыныстың болмауы
 B. жиі қысқа тыныс
 C. шулы тыныс
 D. сырылдар
 E. тері жамылғысының бозаруы
7. Көмей стенозының бірінші сатысы немен сипатталады:
 A. тыныштықтағы инспираторлы енгізу
 B. тынысы жиі, беткей, акроцианоз, мәжбүрлі қалып
 C. тыныс алудың тереңдеуі мен жиілеуі, тыныс алу мен тыныс шығару арасындағы пульс жиілігі, физикалық жүктемеде инспираторлы енгізу
 D. беткей, үзікті тыныс, естен тану
 E. Чейн – Стокс тынысы, цианоз.
8. Көмей стенозының екінші сатысы сипатталады:
 A. жиі беткей тыныс, акроцианоз
 B. тынысы жиі, беткейлі, акроцианоз, мәжбүрлі қалып
 C. тыныштықта инспираторлы енгізу, шулы тыныс, тыныс актісінде қосымша бұлшықеттер қатысады
 D. Чейн – Стокс тынысы
 E. қалыпты тыныс, тахикардия
9. Көмей стенозының үшінші сатысы сипатталады:
 A. тыныс тереңдеуі мен жиілігі, тыныс алу мен шығару арасындағы паузаның азаюы
 B. тынысы жиі, беткейлі, акроцианоз, мәжбүрлі қалып
 C. Чейн – Стокс тынысы
 D. терең тыныс
 E. тахикардия қалыпты тыныс
10. Көмейдің жарақатынан кейін қандай себептер стенозға алып келеді:
 A. инфекциялы гранулема, көмейдің жарақаты, күйі
 B. Хондроперихондриттер, флегмонасы, тыртықтануы
 C. Хондроперихондриттер, флегмонасы, ларингиттер
 D. Хондроперихондриттер, тыртықтар, күйіктер, ларингиттер
 E. тыртықтар, флегмоналар, көмейдің деформациясы

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы		044-57/19 ()
Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар		8 беттің ббети

11. Орындауды бағалау критерийлері:

Орындалды: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс- әрекеттерді орындады. Науқастың жағдайын дұрыс бағалады және Геймлих әдісін дұрыс жүргізді. Іс-әрекеттер нәтижелілігін бағалады.

Жартылай орындалды: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс-әрекеттердің 5-6 қадамын орындады. Науқастың жағдайын дұрыс бағаламады және Геймлих әдісін толық жасамады. Іс-әрекеттер нәтижелілігін бағаламады.

Орындалмады: Клиникалық машықтарға сай студент 10 қадамдық іс-әрекеттерді орындамады. Науқастың жағдайын дұрыс бағаламады және Геймлих әдісін дұрыс емес орындады. Іс-әрекеттер нәтижелілігін бағаламады.

12. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. Государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2021-2024 годы
2. Приказ МЗ РК от 3 июля 2017 года № 450 «Об утверждении Правил оказания скорой медицинской помощи в Республике Казахстан».
3. Верткин А., Свешников К. Руководство по скорой медицинской помощи. Москва. - Издательство Э. – 2017. – 560 с.
4. Неотложная помощь в терапевтической клинике. Под ред. А.В. Гордиенко. – СпецЛит. – 2017. – 229 с.
5. Неотложная амбулаторно-поликлиническая кардиология: краткое руководство / В. В. Руксин. - 2-е изд. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016.- 255 с
6. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации. Под ред. С.Ф. Багненко. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 896 с.

Қосымша:

1. Клинический протокол диагностики и лечения «Асфиксия». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
2. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации / под ред.: С.Ф. Багненко. - М.: [б. и.], 2015. -871 с.
3. Неотложная помощь у детей: справочник: пер. с нем. / - М. : Медпресс-информ, 2014.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар	044-57/19 () 8 беттің 76еті

13. Бағалауға арналған материалдар бойынша дұрыс жауаптар эталоны:

1	А
2	Е
3	В
4	Д
5	Е
6	А
7	С
8	С
9	В
10	А

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН

**MEDISINA
AKADEMIASY**

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ



SOUTH KAZAKHSTAN

**MEDICAL
ACADEMY**

АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»

«Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі» кафедрасы

044-57/19 ()

Тәжірибелік дағдылар орталығында клиникалық дағдыларды оқыту бойынша
оқытушыларға арналған әдістемелік нұсқаулар

8 беттің 8беті